

Styrelsens förslag angående årsavgift till riksförbundet 2027 och 2028

Förslag till beslut

- att årsavgiften till SHR för 2027 och 2028 höjs från 110 kr till 130 kr för organisationsmedlemmar och enskilda medlemmar,
- att årsavgiften för familjemedlemskap för 2027 och 2028 höjs från 150 kr till 170 kr,
- att för ungdom upp till 25 års betalas ingen avgift till riksförbundet, men att rekommendationen är att medlemsavgiften för ungdom upp till 25 år ska vara 100 kr,
- att såväl familjemedlemmar som barn och ungdom räknas som fullvärdiga medlemmar.

Bakgrund

En av riksförbundets viktigaste uppgifter är att vara sammanhållande för landets hemslöjdsföreningar. Det gör riksförbundet bland annat genom att erbjuda gemensam administrativ infrastruktur, att fånga upp behov från föreningarna, driva utveckling och agera på frågor i omvärlden. Grunden för att riksförbundets kansli ska kunna bistå med detta är att det finns personella resurser med relevant kompetens vilket i sin tur kräver en stabil ekonomi.

Nuvarande årsavgift

Den senaste höjningen av årsavgiften till SHR antogs på förbundsstämman 2023 (med genomslag 2025). Då höjdes avgiften från 80 kr till 110 kr för enskilda medlemmar och avgiften för familjemedlemskap höjdes från 120 kr till 150 kr. Det var den första höjningen sedan 2017.

Händelser i omvärlden som påverkar ekonomin

Inflation och allmänna kostnadsökningar har inverkat negativt på ekonomin och ett fortsatt högt kostnadsläge kommer att påverka såväl samhället i stort som Riksförbundets ekonomi framöver. De allmänna kostnadsökningarna, inkl. löneökningar för befintlig personal, resulterar i en prognostiserad ökning av kostnaderna med 100-150 tkr/år.

Riksförbundet fick kraftigt minskade statliga anslag, från 4,2 Mkr 2019 till 3 Mkr 2022. Riksförbundet har varken 2023, 2024 eller 2025 fått kompensation för kostnadsökningar, vilket i realiteten innebär ytterligare en urholkning av organisationsbidraget och det finns en stor osäkerhet inför kommande år.

SHR:s uppdrag och medlemsföreningarnas behov

Riksförbundet svarar för ett antal uppgifter för medlemsföreningarna, t.ex. gemensam hemsida, gemensamt medlemshanteringssystem och fr.o.m. 2024 även en gemensam olycksfallsförsäkring. Vi ser att det även fortsättningsvis kommer att finnas behov av utveckling, utbildning och stöd från riksförbundet till medlemsföreningarna, när det gäller såväl förenkling av administration som utveckling av hemslöjdsområdet och inte minst när

det gäller opinionsbildning. En stabil ekonomi krävs och det egna kapitalet bör alltid uppgå till motsvarande minst hälften av de årliga personalkostnaderna.

Hur säkerställs en långsiktig och hållbar finansiering?

Riksförbundet ska regelmässigt se över kostnaderna och säkerställa att medlen används effektivt. En anpassning av verksamheten gjordes under 2023 med översyn av och anpassning av fasta kostnader, bland annat genom neddragning av kommunikatörstjänsten och byte av lokal. Trots det krävs att riksförbundet söker externa medel för allt utvecklingsarbete och för att klara fasta kostnader framöver.

Om riksförbundet de kommande åren ska kunna arbeta gentemot medlemsföreningarna på liknande sätt som idag utan kraftiga besparingar, måste beroendet av organisationsbidraget minska och finansieringskällorna bli fler. Exempel på alternativ:

- Mindre höjning av årsavgiften vid förbundsstämmor.
- Fler enskilda medlemmar. För att täcka en generell kostnadsökning på 150 tkr/år krävs en ökning med ytterligare ca 1400 nya medlemmar/år.
- Eventuell avkastning från bolaget. Hemslöjd Media Sverige AB har redovisat ett överskott två år i rad och har nu en stabil ekonomi. Det nya ägardirektivet öppnar för att eventuell kommande avkastning i bolaget ska kunna användas bl.a. för återinvestering i främjande av hemslöjdsrörelsen, men detta kan inte betraktas som en säker intäktskälla för SHR.

Andra möjliga intäkter

En fortsatt dialog med såväl myndigheter som departement krävs för ett återställande av organisationsbidraget. Hittills har dessa försök varit fruktlösa. Ett försök att söka kompletterande organisationsbidrag från andra myndigheter har gjorts, men resulterat i avslag.

Projektbidrag kan sökas från olika myndigheter och stiftelser. SHR söker bidrag för särskilda projekt och insatser och har de senaste åren varit lyckosamma i dessa ansökningar. Projektbidrag är däremot en osäker finansieringskälla eftersom man alltid söker i konkurrens med andra organisationer. För löpande kostnader eller föreningsinterna utvecklingsinsatser finns det inte heller några möjligheter att söka projektbidrag.

Andra möjliga intäkter är svåra att se. Myndigheten för kulturanalys, MYKA, konstaterade så sent som hösten 2024 i en rapport, att alternativa och privata finansieringskällor är mycket få för mindre ideella föreningar¹. Det statliga bidraget är avgörande för dessa föreningar.

Konsekvenser av en höjning av årsavgiften

Med en höjning av årsavgiften riskerar medlemsavgiften för den enskilde medlemmen att höjas. Medlemsavgiften för den enskilde medlemmen skiljer sig ganska mycket åt mellan föreningarna. Den lägsta avgiften är innevarande år (2025) 100 kr och den högsta 800 kr, men ungefär hälften av föreningarna har en avgift på antingen 200 kr eller 250 kr. Höjningen som förbundsstämman beslutade om 2023 fick därmed ingen större effekt för den enskilde

¹ Privat kulturfinansiering. Hinder, möjligheter och konsekvenser, rapport 2024:2, Myndigheten för kulturanalys 2024

medlemmen. 90 % av medlemmarna har hittills förnyat sitt medlemskap 2025 och antalet medlemmar är 12 719 (första kvartalet 2025) att jämföra med 11 375 (första kvartalet 2024).